

N:o 47.

Ank. till Riksd. Kansli den 14 April 1882, kl. 6 e. m.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändringar
i Förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den
23 Maj 1862.*

Sedan stadsfullmäktige i Stockholm i skrifvelse den 8 Mars 1881 hos Kongl. Maj:t gjort underdånig framställning om vissa ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 Maj 1862, men denna framställning på skäl, som här nedan närmare förmälas, blifvit den 30 December 1881 af Kongl. Maj:t afslagen, har Herr *Moritz Rubenson* i en inom Andra Kammaren afgifven och till Lag-Utskottet hänvisad motion, N:o 107, med upptagande af stadsfullmäktiges förslag, hemställt,

»att Riksdagen ville för sin del besluta, att Kongl. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 Maj 1862 med deri genom Kongl. kungörelserna den 9 Maj 1869, den 12 Maj 1870 och den 16 Mars 1877 vidtagna ändringar skall i nedanstående delar erhålla följande ändrade lydelse:

§ 5.

Kommunens beslutanderätt utöfvas genom dertill bland stadens röstberättigade män valde deputerade, som benämnas stadsfullmäktige och äro till antalet etthundra. *Ej må stadsfullmäktige med verkställighetsåtgärder af något slag eller med förvaltning af penningar eller andra tillgångar för kommunens räkning samfäldt och omedelbart sig befatta*¹⁾.

¹⁾ Flyttadt från § 36.

Verkställighet och förvaltning tillkomma de särskilda nämnder, *afdelningar* eller personer, som stadsfullmäktige för sådant ändamål utse, och hvilka hvar inom sitt område äro för omförmälda göromål ansvariga¹⁾.

Dessa nämnder och *afdelningar*, åt hvilka vården om kommunens gemensamma angelägenheter närmast anförtrodd är, hafva ock derfor främsta åliggandet att verka till kommunens gagn och tillse, att de allmänna behofven varda fyllda i den mån tillgångar dertill finnas eller kunna beredas¹⁾.

§ 12.

Vid valet, som förrättas med slutna sedlar och för öfrigt i tillämpliga delar efter den ordning, som för val af riksdagsfullmäktige för staden är eller varder antagen, eger en hvar till deltagande deruti berättigad medlem af kommunen en röst för bevillning efter art. II bevillningsstadgan till och med en *krona* samt vidare en röst för hvarje derutöfver påförd hel *kronas* bevillning efter nämnda artikel; men ej må för någon beräknas flere röster, än som svara emot en femtiondedel af valkretsens hela röstetal efter röstlängden, och i intet fall högre antal röster, än det, som motsvarar bevillningen för tio tusen *kronors* inkomst af kapital eller arbete.

Röstegande är berättigad att sin rösträtt på annan röstegande öfverlåta; dock må ingen på grund af fullmakt denna rätt utöfva för mer än en röstberättigad.

Fullmakten skall vara antingen skrifven och underskrifven af utställaren samt med dennes sigill försedd eller ock af honom underskrifven och med två vitnens underskrift bestyrkt.

§ 15.

Öfverståhållaren, som enligt § 18 vid stadsfullmäktiges sammanträden förer ordet, då han tillstådes är, kan icke till stadsfullmäktig väljas. Likaså äro af deras embets- och tjenstemannaställning förhindrade att vara stadsfullmäktige underståhållaren, polismästare och stadens fiskaler äfvensom de tjenstemän och betjente, hvilka i och för sina befattningar äro inför stadsfullmäktige eller under dem ställda nämnder eller *afdelningar* redo skyldige.

¹⁾ Flyttadt från § 36.

§ 19.

Stadsfullmäktige, för hvilka tjenstgöringsåret börjar den 1 April, sammanträda å första helgfria dag i *Februari, April, Juni, Oktober och December månader samt* deremellan så ofta öfverståhållaren finner sådant af nöden. Kallelse till sammanträde bör ock utfärdas, då tio eller flere af fullmäktige med uppgift om anledningen skriftligen derom anhålla.

§ 22.

Stadsfullmäktige må ej ärende företaga eller deri besluta, der icke minst hälften af dem äro tillstädes.

Stadsfullmäktig, hvilken utan anmältdt förfall, som af fullmäktige godkännes, ifrån sammanträde sig afhåller, skall böta till stadens kassa två *kronor* samt dubbelt så mycket, om sammanträdet måste i anseende till de närvarandes fåtalighet inställas eller upplösas.

§ 26.

Till stadsfullmäktiges åliggande och befogenhet hör:

att afgifva utlåtanden i alla frågor, som för sådant ändamål af Kongl. Maj:t till fullmäktige i nåder remitteras, eller af Öfverståhållareembetet, magistraten eller andra vederbörande till dem hänskjutas;

att meddela beslut i angelägenheter, som af de för verkställighet och förvaltning tillsatta nämnder, *afdelningar* eller personer likmätigt de för hvardera af dem gällande instruktioner fullmäktiges pröfning underställas;

att efter granskning af de utaf vederbörande *nämnder och afdelningar* upprättade utgifts- och inkomstförslag bevilja medel till stadsutgifternas bestridande samt förordna om uttaxering af de skattebidrag, hvilka utöfver befintliga tillgångar kunna till stadens allmänna gagn eller särskilda dess behof erfordras, äfvensom i fråga om utgifter för nya ändamål bestämma de grunder, efter hvilka uttaxering deraf skall ega rum; samt

att årligen genom revisorer, hvilka stadsfullmäktige utse, granska dem underlydande nämnders *och afdelningars* räkenskaper och förvaltning under näst förutgångna året; egande fullmäktige, sedan revisionsberättelser till dem inkommit, och vederbörande fått tillfälle att öfver gjorda anmärkningar sig förklara, efter befogenhet afgöra, huruvida anmärk-

ning må förfalla eller laglig åtgärd för bevakande af stadens rätt bör vidtagas.

Öfver anmärkningar, som särskildt angå andra än af kommunen sammanskjutna medel, tillkommer pröfningsrätten Öfverståthållareembetet, som af de till ämnet hörande handlingar bör skyndsamt erhålla del.

Stadsfullmäktige hafva för öfrigt till befrämjande af stadens nytta och förkofran att utan annan inskränkning i omfånget för sin verksamhet än den, hvarom i § 1 förmåles, rådslå och besluta i alla för kommunens medlemmar gemensamma angelägenheter.

§ 30.

För att vinna gällande kraft skola stadsfullmäktiges beslut underställas Kongl. Maj:ts nådiga pröfning och fastställelse, då de angå:

a) försäljning, pantförskrifning eller utbyte af sådan staden tillhörig fastighet, som till bestridande af något bland stadens allmänna behof är vorden bestämd, så ock öfverenskommelse, som medför förändring i de rättigheter, staden till sådan fastighet eger;

b) upptagande af lån i utländskt mynt eller annat på längre betalningstid än fem år stäldt lån;

c) nya eller förhöjda afgifter å allmänna rörelsen för begagnande af de platser, som åt densamma anvisade blifvit, eller de inrättningar, som till dess betjenande gjorda äro;

d) förändring i de af Kongl. Maj:t för *nämnder och afdelningar* fastställda instruktioner; och

e) förändring i gällande bestämmelser eller åtaganden, enligt hvilka kommunalutskylder skola utgå efter annan än den i § 40 bestämda allmänna grund, äfvensom påläggande af ny kommunalskatt efter annan än sist omnämnda grund.

§ 31.

Öfverståthållareembetets stadfästelse erfordras för att gifva gällande kraft åt stadsfullmäktiges beslut i alla öfriga ämnen med undantag af följande, hvaruti afgörandet ankommer ensamt på fullmäktige, nemligen:

a) underdåniga framställningar till Kongl. Maj:t;

b) beslut i frågor om beviljande af skattebidrag till stadens allmänna gagn eller särskilda dess behof, så vida icke besluten äro af den beskaffenhet, att stadgandet i näst föregående § mom. e) bör tillämpas, eller

eljest afse påläggande af afgifter, hvilka erfordra uttaxering för längre tid än fem år;

c) beslut i anledning af de på fullmäktiges pröfning beroende revisionsanmärkningar;

d) öfverenskommelser och beslut rörande ordningen och arbetssättet hos fullmäktige;

e) tillämpning af de i § 22 stadgade bötesbestämmelser;

f) fråga om behörighet att säte och stämma bland fullmäktige intaga;

g) antagande och entledigande äfvensom aflönande af den hos fullmäktige anstälde sekreterare och vaktbetjening; samt

h) beslut, hvarigenom stadsfullmäktige ansett en hos dem omedelbar väckt eller ifrån någon af nämnderna eller *afdelningarna* hänskjuten fråga böra förfalla eller icke för närvarande kunna till bifall föranleda.

§ 33.

Stadsfullmäktige utse ibland sig högst tio personer att jemte öfverståthållaren och vice ordföranden hos fullmäktige utgöra ett särskildt utskott, som har att med sin uppmärksamhet följa förvaltningen af stadens angelägenheter i alla riktningar; till fullmäktige göra framställningar och förslag, som i ett eller annat hänseende häraf kunna föranledas; till föredragning bereda alla de ärenden för öfrigt, i hvilka fullmäktige skola utlåtanden eller beslut meddela, samt å stadsfullmäktiges vägnar företrädesvis öfvervaka verkställigheten af fullmäktiges beslut. Detta beredningsutskott eger att ifrån de under stadsfullmäktige lydande nämnder, *afdelningar* eller tjänstemän infordra de yttranden och upplysningar, som för ärendenas utredande äro af nöden, äfvensom att hos Öfverståthållarembetet omedelbart göra framställning om upplysningars infordrande från embetsmyndigheter, på sätt för stadsfullmäktige i § 28 medgifvet är.

Den hos stadsfullmäktige anstälde sekreterare tjänstgör ock i sådan egenskap hos beredningsutskottet.

§ 36.

Den i § 5 omförmälda verkställighet och förvaltning utöfvas af en förvaltningsnämnd med dess afdelningar. I upprättad instruktion, som, på förslag af stadsfullmäktige, af Kongl. Maj:t fastställes, bestämmas antalet afdelningar, ärendenas fördelning dem emellan, antalet ledamöter och suppleanter i de sär-

skilda afdelningarna samt de fall, då hela nämnden eller några dess afdelningar kunna sammanträda för att gemensamt öfverlägga och besluta.

Finna stadsfullmäktige lämpligt, att särskild nämnd eller särskild afdelning af förvaltningsnämnden tillsättes för ärenden af viss art, hafva fullmäktige att upprätta förslag dertill och underställa detsamma Kongl. Maj:ts pröfning.¹⁾

Öfverståhållaren är obetaget att öfvervara nämndernas och afdelningarnas sammanträden samt att deltaga i öfverläggningarna, men ej i besluten.¹⁾

§ 37.

Vid lagtima sammanträdet i December månad skola stadsfullmäktige genom val återbesätta de platser i nämnder och afdelningar, som vid då löpandetjenstgöringsårs slut blifva genom afgång lediga.²⁾

§ 38.

Ledamöter och suppleanter i nämnder och afdelningar väljas för två år i sänder. Afgående ledamot eller suppleant kan omväljas. Till ledamöter eller suppleanter kunna väljas så väl ledamöter af stadsfullmäktige som ock andre stadens innebyggare, som äro till fullmäktige valbare.²⁾

§ 39.

Hvad till fullgörande af de åligganden, som här ofvan finnas i allmänhet antydda, nämnderna och afdelningarna hafva att vidare iakttaga så väl i fråga om föremålen för deras skilda verksamhet och den befohgenhet, dem hvardera tillkommer, som beträffande ordningen och sättet för ärendenas behandling m. m. bestämmes i nämndernas instruktioner.

§ 42.

Förvaltningsnämndens afdelningar böra inom den 15 Oktober hvarje år till stadsfullmäktige aflemna förslag öfver de utgifter och inkomster, som under det näst följande året äro för hvardera af dem att emotse; skolande dessa förslag upptaga

å ena sidan:

de skulder, som antingen till hela beloppet eller till viss del deraf under nämnda år till betalning förfalla;

¹⁾ Flyttadt från § 37. ²⁾ Delvis flyttadt från §§ 35 och 38.

de utgifter, hvilka kommunens behof vanligen göra af nöden, eller som till följd af särskilda, redan fattade beslut förestå; samt de utgifter, som erfordras till företag, hvilka *afdelningen* anser sig ytterligare böra till stadens allmänna nytta föreslå;

och å andra sidan:

alla för kommunalbehof beviljade anslag, som vid det näst följande årets uppbörd skola till *afdelningen* inflyta;

de inkomster, hvilka på annan grund antagas under samma år komma *afdelningen* för kommunens räkning till godo; och

de belopp, till hvilka för särskilda behof medel böra genom uttaxering beredas.

§ 45.

Sedan i nu stadgade ordning utgifts- och inkomststat blifvit af stadsfullmäktige fastställd samt uttaxering af vissa belopp för särskilda behof beslutats, gifve stadsfullmäktige Öfverståhållareembetet del deraf, hvarefter bemälda embete låter genom *sin afdelning för uppbördsärenden* debiteringen enligt senaste bevillningstaxeringslängd förrätta äfvensom, der ej stadsfullmäktige genom beslut, som af Öfverståhållareembetet godkännes, annorlunda förordnat, uppbörden i sammanhang med den af utskylderna till Kongl. Maj:t och kronan verkställa.

De utskylder till staden, hvilka icke blifvit inom föreskrifven tid erlagda, låter vederbörande uppbördsman i laga ordning uttaga. Vid indrivandet af sådana medel må derutöfver hos den restskyldige såsom ersättning för utsökningskostnaden uttagas tre öre å hvarje *krona* af de resterande utskyldernas belopp, hvilken ersättning skall till stadskassan ingå.

§ 46.

De skattebidrag, hvilka under uppbördsstämman ingå eller efter dess slut i laga ordning indrivnas, skola af uppbördsmännen insättas i *Sveriges riksbank*.

§ 47.

Vid hvarje redovisnings afgifvande eger uppbördsverket att till fördelning bland de tjänstemän, som med debiteringen, uppbörden och redovisningen haft befattning, godtgöra sig uppbördsprovision till det

belopp, som antingen genom öfverenskommelse eller genom särskildt af Öfverståthållareembetet meddeladt beslut bestämmes.

§ 49.

Den, som med magistratens beslut rörande fråga, hvarom i § 6 förmäles, eller med stadsfullmäktiges eller af dem tillsatta nämnders eller *afdelningars* beslut i stadens gemensamma angelägenheter icke åtnöjes, eger att deruti söka ändring genom besvär, hvilka jemte det öfverklagade beslutet böra före klockan tolf å fjortonde dagen efter det klaganden af beslutet erhöill del, dagen, då sådant skedde, likväl oräkнад, till Öfverståthållareembetet ingifvas.

Klaganden skall anses hafva af beslutet erhållit del den dag, då det i öfverensstämmelse med §§ 6 och 24 offentliggjordes.

Söker klaganden i besvären visa, att hans enskilda rätt blifvit genom beslutet kränkt, och varda besvären godkända, gäller rättelsen till förmån för den, som klagat, men beslutet står i öfrigt fast, utan så är, att det finnes strida mot allmän lag eller författning eller eljest hvila på orättvis grund eller öfverskrida deras befogenhet, som beslutet fattat, då Öfverståthållareembetet vid bifall till besvären ock må om upphäfvande af beslutet i dess helhet förordna.

Besvär, hvarmed åsyftas, att något af stadsfullmäktige, nämnd eller *afdelning* meddeladt beslut i fråga, som till kommunens gemensamma angelägenheter hör, bör af annan orsak än de här ofvan uppgifna undanrödjas, må icke af Öfverståthållareembetet till pröfning upptagas.

Öfvergående stadgande.

*Förestående ändringar skola träda i gällande kraft med utgången af det år, då de kungöras; och skola emellertid de äldre bestämmelserna tillämpas, dock att valen till nämnder och *afdelningar* första gången efter det ändringarna trädtt i gällande kraft skola ega rum vid lagtima sammanträdet i December månad det år, då dessa ändringar kungöras. De, som på grund af äldre uppdrag üro ledamöter eller suppleanter i nämnd eller *afdelning*, skola frånträda sina befattningar med utgången af det år, då ändringarna kungöras, hvadan ofvan omförmälda val i December samma år skola omfatta alle ledamöter och suppleanter i nämnder och *afdelningar*. Bland de vid sistnämnda tillfälle valde ledamöter och suppleanter skall, i enlighet med hvad genom lottning bestämmes, hälften eller, der hela antalet är ojemnt, det antal, som närmast understiger hälften, utgå efter ett års tjenstgöring.“*

Skälen för stadsfullmäktiges i Stockholm nu af motionären upptagna förslag finnas uti motionen aftryckta.

Vid föredragning af stadsfullmäktiges framställning förklarade Kongl. Maj:t att, då, hvad anginge de viktigaste utaf de ifrågasatta ändringarna, eller dem, som afsåge att sammanföra hufvudstadens hela kommunalförvaltning till en gemensam förvaltningsnämnd, meningarne inom stadsfullmäktige rörande dessa ändringars lämplighet varit synnerligen delade, samt de öfriga föreslagna ändringarna icke ansåges vara af den betydelse, att ensamt för deras genomförande skäl funnes att till Riksdagen aflåta proposition i ämnet, Kongl. Maj:t funne framställningen icke föranleda någon åtgärd.

Då Kongl. Maj:t, som bäst är i tillfälle att öfverskåda betydelsen af de af motionären åsyftade genomgripande förändringarne i hufvudstadens kommunala förvaltning, så nyligen, som den 30 December 1881, funnit vederbörande kommunalrepresentations förslag om deras vidtagande icke till någon åtgärd föranleda, samt vid sådant förhållande anledning icke synes förekomma, att, äfven om Riksdagen efter företagen pröfning skulle gilla förslaget, detta skulle vinna Kongl. Maj:ts godkännande, anser Utskottet sig böra hemställa,

att motionen icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 14 April 1882.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.

Herr *Grefve Mörner* har afgifvit en så lydande anmälan:

»Till följd af erhållen ledighet från Riksdagen har jag icke inom Utskottet deltagit uti förevarande ärendes behandling. Hade jag det gjort, hade jag måhända instämt i det slut, hvartill Utskottet kommit, men icke i alla de åsikter, som i motiveringen blifvit uttalade».

Herrarna *Widmark*, *Smedberg* och *Abergsson* hafva begärt få här antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling, de förre i följd af erhållen ledighet från riksdagsgöromålen, och den senare i följd af tjänstgöring såsom fullmäktig i Riksgäldskontoret.